Ner 290. ROK 1842. WTOREK 20 GRUDNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE. Jutro Tomasza Apostoła

IMIONA SŁAWIAŃSKIE. Jutro Wojmir

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
17	6	27, 6, 699	— 1 2	1. 82	Południowy słaby	Pochmurno	Deszez
	2	6, 572	+ 3. 4	2 10	ZPł. Zachodni słaby	„	
	10	6 366	+ 0 1	1 88	Pł. Zachodni słaby	„	
18	6	27" 6, 429	+ 1, 6	2, 29	„ mocny	Pochmurno	
	2	7, 099	+ 2, 8	2, 6 11	„ słaby	„	
	10	6 969	+ 1, 1	1. 93	„ średni	Pogoda	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

SENAT RZĄDZĄCY.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Chojne ofiary które obywatele i mieszkańcy miasta Krakowa nieśli ku wsparciu dotkniętych niedostatkiem w latach upłynionych, gdy idąc za popędem cnotliwych swych uczuć, rozsyłanie biletów z powinszowaniem Noworocznem zastępowali czynem miłosierdzia i ludzkości, powoduje Senat Rządzący do odezwania się do was z schyłkiem upływającego roku i zachęcenia abyście nie opuszczając zwyczaju tego nacechowanego miłością chrześciańską wstępując w rok nowy z równą jak dotąd gotowością i i przykładną chęcią wesprzeć zechcieli cierpiącą nędzę już wcześnie pocieszającą się nadzieją, iż im serca wasze nawykłe do dobroczynności przyjdą w pomoc w tych chwilach, kiedy właśnie powiększone potrzeby ostrością pory czasu wszelką pomoc czynią pożądańszą i milszą Najwyższemu.

P. Pissarzowski Sekretarz Dziennika Senatu upoważnionym jest do odbierania tych ofiar i kwitowania na kartach zwykle na ten cel przysposobionych które w biórach Sekretaryatu Jlnego Senatu w godzinach od 9éj rano do 2éj popołudniu, w późniejszych zaś godzinach w mieszkaniu jego w domu pod L 202 przy ulicy Grodzkiéj na 2iem piętrze dopełniane będzie. Zebrane składki zaraz po Nowym Roku rozdzielonemi zostaną pomiędzy osoby, które dostatecznemi wywiedą się świadectwy iż przed innemi do wsparcia mają prawo.

Kraków d. 16 Grudnia 1842 r.

Prezes Senatu
SCHINDLER.
Sekr. Jlny Senatu
DAROWSKI.

(1r.) *Nowakowski* Sekr. D. K. Senatu.

Senat Rządzący W. M. Krakowa zamianował na dniu 12 Grudnia r. b. P. Franciszka Wiesingier dotychczasowego Wachmistrza żandarmeryi, Podporucznikiem Milicyi krajowéj.

Wiadomości zagraniczne.

POLSKA.

Warszawa 12 *Grudnia.*

Wypis z protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożéj łaski:

MY MIKOŁAJ I.,

Cesarz i Samowładzca Wszech Rossyi,

Król Polski,

etc. etc. etc.

Zapatrzywszy się na artykuł 1 ukazu naszego z dnia 26 Października 1835 roku;

Na przedstawienie Namiestnika naszego Królestwa Polskiego;

Postanawiamy:

Art. I. P. Mikołaj Wiorogórski, starszy Radzca najwyższéj Izby obrachunkowéj, mianowany zostaje Vice-prezesem kommissyi umorzenia długu krajowego, przy zachowaniu wszakże obowiązków teraźniejszego urzędu.

Art. II. Wykonanie niniejszego ukazu naszego, poleca się dyrektorowi głównemu, prezydującemu w Kommissyi rządowéj przychodów i Skarbu, oraz kontrolerowi jeneralnemu, w czém do kogo należy.

Dan w Petersburgu, dnia 22. Listopada 1842 roku.

(podpisano) MIKOŁAJ.

przez Cesarza i Króla Minister sekretarz Stanu.

Ig. *Turkułł.*

FRANCYA.

Paryż 5 *Grudnia.*

Mocno o tém głoszą, że w Armii naszéj kapelanów pułkowych nanowo zaprowadzą. Jenerał Bugeaud uczynił, jak słychać, mocne przedstawienie rządowi za tą religijną formą. Jenerał Gubernator Algeryi twierdzi, że nigdy Francuzi nie zdołają ułagodzić nienawiści Arabów, dopóki armia francuzka nieokaże zewnętrznego znaku czci boskiéj. Arabowie widzą w żołnierzach francuzkich rodzaj ludzi, którzy się Boga wyparli, a zabijanie tychże prawy muzułmanin za czyn pobożny sobie poczytuje. To tłumaczy także, dla czego Abdel Kader, mimo swych licznych klęsk, ciągle jeszcze ma dosyć siły do stawienia czoła Francuzom. Wzbudzaniem religijnego fanatyzmu ożywia on ciągle odwagę Arabów, walczących za sprawę Boga i ojczyzny. Rozwijające się z każdym dniem uczucie religijne we Francyi musi naturalnie i na armią zbawiennie wpływać, i w niedzielę i święta stan wojskowy licznie na nabożeństwo uczęszcza. Mądry rząd cieszyć się powinien z rozszerzenia się bojaźni bożéj między ludem i wojskiem, i mimo krzyku dzienników oppozycyjnych, wszędzie jezuityzm upatrujących ma on teraz zamiar przez zaprowadzenie kapelanów pułkowych (jałmużników) przyłożyć się z swéj strony do ożywienia w wojsku ducha religijnego, zwłaszcza, że na naszych okrętach wojennych pierwszego i drugiego rzędu już kapelanów okrętowych ustanowiono.

ANGLIA.

Londyn 9 *Grudnia.*

Morning Herald zawiera następujący historyczny rzut oka na stósonki z Chinami: »Pierwsze usiłowanie Anglików w celu wstąpienia z Chińczykmi w związki handlowe, przypada na rok 1596, gdzie Beniamin Wood otrzymał polecenie uzbrojenia trzech okrętów i udania się natychmiast z listami Królowéj Elżbiety do Cesarza chińskiego. Okręty te w drodze zaginęły i przedsiewzięcia tego nie wznowiono. Najdawniejszy dokument angielskiéj kompanii handlowéj w Kantonie datowany jest dnia 6 Kwietnia 1637. W owym roku popłynęło pięć okrętów do Chin pod dowództwem kapitana Wedela. Wylądowały one dnia 28 Maja w Macao i po niejakim rozlewie krwi towary swoje na ląd wyniosły. Przez wiele lat znowu handel był zatamowany. Później otrzymali Anglicy upoważnienie do prowadzenia handlu, ale nigdy nie mieli przyzwoleń, któreby choć w części przyzwoleniom teraźniejszego traktatu wyrównywały.

EGIPT.

Alexandrya 27 *Listopada.*

W skutek zarazy na bydło, padło już dotychczas 500,000 wołów! Mehmed Ali stara się ciągle we wsiach dolnego Egiptu łagodzić ile możności smutne skutki téj okropnéj straty dla ubogich mieszkańców. Nieszczęście to powiększa jeszcze wysoki stan Nilu, który dopiero teraz zaczyna powoli opadać, tak że zaledwie pozostanie dosyć czasu do uprawy ziemi. Najwięcéj przez tę zarazę bydła stracił Ibrahim Basza.

WŁOCHY.

Rzym 28 *Listopada*

Nieustanne i pod względem rozprzestrzenia nia chrześciańskiéj religii nader pomyślne usiłowania Don Edwarda Barrowsa, Prefekta mis-

syi w Libii zyskały zadowolenie Papieża, który go za to Biskupem Konstantyny *in partibus* i wikaryuszem w Gwinei i Sierra Leone mianował. Zaraz po poświęceniu swojém przez kardynała Franzoniego udał się nowy Biskup na czele karawany missyjnéj, którą sam po większéj części z swoich zasobów wspiera, w głąb Afryki.

Po kilkoletnich podróżach po obydwóch półkolach zwiedził teraz hrabia Souza z Kalkuty wracając do ojczyzny, Rzym. On, a szczególniéj ojciec jego obrócili wielką część swych niezmiernych bogactw na rozszerzenie religii chrześciańskiéj w Indyach. Na kilku prywatnych posłuchaniach okazywał mu Papież jak największe względy.

INDYE WSCHODNIE.

Z Paryża 4 Grudnia. W *Delhi Gazette* piszą: »Oswobodzenie jeńców angielskich przypisać należy zdradzie Szacha Mahomeda, który od Akbar Chana strzeżenie tychże miał sobie zalecone. Naczelnik ten (Szach Machomed) wydał wszystkich jeńców z 2000 rupii i za obietnicę, iż za to jeszcze 1000 rupii pensyi miesięcznéj pobierać będzie. Układy zawiązano za pośrednictwém Hasarów, brygadzie jenerała Sale towarzyszących. Szczęściem, że wnet do skutku przyszły, bo Akbar Chan już był wysłał wojsko, aby układających się aresztować. Ostatnie rozkazy Akbara opiewały, żeby wszystkich jeńców do Chulum sprowadzono, a tych, którzyby trudów podróży wytrzymać nie mogli zabito. Gdy ci jeńcy do obozu angielskiego przybyli, z trudnością tylko wycieńczone ich i od słońca ogorzałe rysy twarzy rozpoznać można było, cera ich prawie całkiem się nie różniła od cery towarzyszących im Afghanów, Hasary przyrzekli, że Akbar Chana albo żywego, albo zabitego dostawią.«

W Persyi posła angielskiego, przybyłego tam z darami, Szach bardzo uprzejmie przyjął. — Poseł żalił się na opiekę, którą Szach trzem naczelnikim Kandacharu udzielił, — ponieważ czyn takowy przyjaznym stósunkom między Persyą i Anglią wbrew jest przeciwny. Żądał, żeby mu tych naczelników wydano. Wszakże Mahomed oświadczył, iż do roszczenia takowego pod żadnym warunkiem się nie przychyli.

SERBIA.

Semlin 27 Listopada.

Kommisarz Turecki, Emin Efendi, odjechał dnia 19 Listopada do Konstantynopola, czekając nadaremnie w Semlinie na zaspakajającą odpowiedź byłego Xcia Michała względem zwrotu wielkiego niszanu i muszyru przy fessie. Przywiezie on swemu Monarsze tę nie przyjemną wiadomość, że xiąże Michał zuchwale wyrzekł: »Bez poprzedniego rozstrzygnięcia mocarstw europejskich ozdób tych nie wydam.« — Przed kilku dniami zemknął sługa przyboczny xiężnéj Liubiczy z osławionym kucharzem Xcia Michała, Kiosą; domyślają się, że w Belgradzie schronienia szukają. Ostatni mocno jest uwikłany w sprawie otrucia xięcia Michała; może go sumienie dręczy, albo się więzienia boi.

CHINY.

Nankin 16 Września.

Należący do kompanii wschodnio-indyjskiéj parostatek »*Auckland*« dziś tu od lądu odbija. Ma on na swym pokładzie sekretarza poselstwa Majora Malcolma, wiozącego traktat, zratyfikowany teraz z małemi odmianami w texcie przez Ceserza chińskiego. (W obszerném tém doniesieniu najmniejszéj nie ma wzmianki, jakoby Cesarz Chiński, stósownie do depeszy telegraficznéj w Monitorze, wzbraniał się zratyfikować ten traktat przed królową angielską; podobnież najmniejszego nie ma tam wspomnienia o zamiarze Cesarza chińskiego wysłania posła swego do Anglii.) Pierwszą ratę summy wynagrodzeń, w ilości 6 milionów dolarów już zapłacono. Innych ważniejszych wiadomości nie znajdujemy. List pisany wkrótce przed przybyciem gońca z Pekinu, zawiera kilka bliższych szczegółów o Kommisarzach.

Teraźniejszy Cesarz chiński nazywa się Taong-Kwang, z przydomkiem Juen-Hung. Drugi syn, okazujący uporczywy charakter, wysłany został do wojska w Makdernie, gdzie się z nim surowo obchodzą. Taong-Kwang, chociaż despotyczny Monarcha, wielce jednak od Mandarynów jest zawisłym, którzy składają wewnętrzną radę, mającą 4 członków, 2 tatarów i 2 chińczyków; pierwsi dwaj mają pierszeństwo. Cesarz jest rodu tatarskiego, liczy 36 lat i bardzo otyły; tytuł jego, Taong-Kwang znaczy: »chwała rozumu«; stósownie do zwyczaju krajowego, sam go sobie przybrał. Po jego śmierci zapewne regencya ustanowiona będzie. Pierwszy Minister chiński nazywa się Hing Ga, jest on teściem Cesarza i wpływ jego nierównie większy niż był wpływ admirała Kwana, albo Kommmissarza Lina i Mandaryna Sung-To Sn,

Ceylon Overland Observer z d. 22 Paźdz. o sprawach Chińskich donosi, co następnje: »Fregata parowa »*Auckland,*« która z Nankiugn d. 16 Września a z Singapore d. 7 Paźdz. odpłynęła, d. 16 zawinęła do Galle. Dnia 17 daléj się puściła do Suez. Na pokładzie jéj znajduje się Major Malcolm, sekretarz legacyi w Chinach, który wiezie ratyfikacyę Cesarza.

Oprócz niego są na tym okręcie kapitanowie Mitford i Stratford i Pan Gough. — Pierwsza i druga rata summy wynagrodzenia (zdaje się to być pomieszaniem z nastąpioną w dwóch terminach wypłatą pierwszéj raty) już są zaliczone i sądząc podług ochoczości, z jaką Chińczycy w téj zapłacie się ujścili, zdaje się, że im na pieniądzach nie zbywa. — Wszystkie wojska krajowe mają być natychmiast z Tschusanu cofnięte i dwa pułki piechoty Europejskiéj załogę na wyspie téj tworzyć będą, aż do wypłaty 3ciéj raty, mającéj nastąpić w przeciągu dwóch lat; skoro się Cesarz nie ujści, ma jeszcze 5 proCt. wynagrodzić a wojsko dzierżyć będzie tę wyspę aż do realizacyi zapłaty, spodziewono się przecież, że Cesarz nie tak długo rzeczy zwlekać będzie, ponieważ dwie pierwsze raty tak punktualnie zapłacił. Major Malkolm tylko kilka dni w Anglii zabawi i z potwierdzeniem ze strony królowéj stypulacyi traktatu do Chin powróci. »*Auckland*« w Suez za nim czekać będzie. Powiadają, że Sir hr. Pottinger władzom Chińskim oświadczył, że traktat dopiero wtenczas będzie dla Anglików obowięzującym, kiedy sankcyą rządu w Londynie otrzyma. — Dużo niestety! chorób rozgościło się między wojskiem Europejskiém i wszyscy z upragnieniem chwili powrotu wyglądają.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.
Od dnia 17 do dnia 19 Grudnia.

Machnicki Alexander ob., Moszczyński Piotr ob., Kosowski Michał ob., Słaski Adam ob., Oeskur Józef ob., Szymakowski Ludwik, Tyrno Michał, Seidel Karol, Szczepanowski Józef, Janiszewski Eliasz, Mittmann Józef, Stradomski Roch ob., Chełmiński Stanisław, Ziomczyński Walenty, Bukowski Stefan ob., Grodzicki Franciszek ob., Plinkiewicz Jan ob., Fleszyński Mikołaj ob., Porembski Piotr ob., Dobiecki Józef ob., z Polski; — Rolinat Julia; Gostkowski Ludwik, Jaszczurowski Edward ob., Homalatsch Wilchelm ob., Petryczyn Kazimierz ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa

Pawlikowski Andrzéj ob., Ochocki Alexander xiążę, Jasińska Józefa; do Polski; — Dymkowski Romann ob., Zieliński Samuel ob., Augustynowicz Alexander ob., Brzechwa Toczyńska Paulina ob., do Pol. Leinisner Rozalia ob., Federowicz Wincenty ob., Uraski Seweryn hr., Goiski Nikodem ob., do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 10343.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI.
W SENACIE RZĄDZĄCYM
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na skutek uchwały Senatu Rządzącego pod dniem 18 Listopada r. b. do L. 5,939 D. G. zapadłéj, mocą któréj zatwierdzonemi zostały legata przez ś. p. Maryą z domu Langlot Markowską, testamentem na dniu 23 Listopada 1831 r. sporządzonym poczynione, a mianowicie: *a)* dla ubogich na Zamku dukatów 50, *b)* dla akademii Krakowskiéj, zbiór marmurów krzeszowickich, w ilości 107 sztuk, obraz marmurowy przedstawiający Najświętszą Pannę z dzieciątkiem Jezus i kolczyki z perłowéj macicy w złoto oprawne, *c)* dla szkoły malarstwa, obraz przedstawiający męża testatorki i ją samą, dwa popiersia jedno alabastrowe, drugie gipsowe, nakoniec *d)* kwotę ze sprzedaży ruchomości zebraną po strąceniu kosztów pogrzebowych i na wystawienie nagrobka wyłożonych pozostałą, na anniwersarz w kościele ś. Anny, za dusze obojga małżonków Markowskich, Wydział Spraw Wewnętrznych, odnosząc się do powyższéj uchwały czyn takowy testatorki jako naśladowania godny, do powszechnéj podaje wiadomości.

Kraków dnia 7 Grudnia 1842 r.

Senator Prezydujący,
Kopff.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro 6,533.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU
W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Dopełniając rozporządzenia Senatu Rządzącago w dniu 9 Listopada r. b. do Nrn 5914 D. G. wydanego, a polecającego sprzedaż drogą licytacyi resztującego wytworu cynku w r. b. zawiadomia te wszystkie osoby które to interessować może, iż w dniu 22 b. m. i r. po uderzeniu godziny 11 przed południem rozpocznie się w biórach Wydziału licytacya głośna, na sprzedaż wspomnionego wytworu cynku, który mniéj więcéj tysiąc pięćset centnarów wagi berlińskiéj wynosić będzie; ktokolwiek zatém będzie w chęci zakupienia tego artykułu, zechce w czasie wyżéj oznaczonym znajdować się w miejscu wskazaném, i zaopatrzyć się w kwotę 6500 złp. na *vadium* do téj licytacyi potrzebną; co się dotycze warónków, to przedrozpoczęciem licytacyi, będą mogły być w biórach Wydziału przejrzanemi.

Kraków d. 7 Grudnia 1842 r.

Wężyk.
Nowakowski Sekr.

(3r.)